

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی‌های اقتصادی

ارزیابی سیاست‌های بخش کشاورزی از نگاه OECD

آخرین نسخه گزارش سالانه نظارت و ارزیابی سیاست‌های کشاورزی OECD، نشان می‌دهد به دنبال اعمال سیاست‌های حمایتی از بخش کشاورزی در ۵۴ کشور مورد مطالعه، بطور متوسط سالانه ۵۳۶ میلیارد دلار منابع مالی در سال برای حمایت مستقیم از کشاورزان طی بازه ۲۰۱۷ تا ۲۰۱۹ هزینه شده است. این گزارش همچنین اطلاعاتی در مورد پاسخ دولت‌ها به بیماری همه‌گیر کووید-۱۹ ارائه می‌دهد که شامل اقداماتی برای حمایت از مصرف‌کنندگان و کشاورزان و همچنین تنظیم تغییرات زنجیره‌های عرضه مواد غذایی و کشاورزی است. در حالی که بسیاری از کشورها به عنوان بخشی از تلاش‌های خود برای حفظ زنجیره‌های تأمین، بر تسهیل تجارت متمرکز هستند، برخی دیگر محدودیت‌های تجاری موقتی را اعمال کرده‌اند که می‌تواند عرضه را در کوتاه مدت و بلندمدت تضعیف کند. طبق این گزارش، کشورها باید به سمت سرمایه‌گذاری‌های عمیق‌تر به منظور ارتقاء سطح تاب‌آوری بلندمدت در بخش‌های تولید و عرضه مواد غذایی و کشاورزی هدایت شوند.

تهیه شده توسط مسارجی نژاد

مرداد ۱۳۹۹

سیاست‌های حمایتی کشورها از بخش کشاورزی

آخرین نسخه گزارش سالانه نظارت و ارزیابی سیاست‌های کشاورزی OECD، نشان می‌دهد که سیاست‌های حمایتی ۵۴ کشور مورد مطالعه، (همه کشورهای عضو OECD و اتحادیه اروپا، به علاوه ۱۲ اقتصاد نوظهور)، بطور متوسط ۵۳۶ میلیارد دلار (معادل ۴۶۹ میلیارد یورو) منابع مالی در سال برای حمایت مستقیم از کشاورزان از سال ۲۰۱۷ تا ۲۰۱۹ هزینه شده است.

نیمی از این حمایت، از سیاست‌هایی ناشی می‌شود که قیمت‌های داخلی را بالاتر از سطح بین‌المللی نگه داشته است. چنین سیاست‌هایی به مصرف‌کنندگان، به ویژه گروه‌های فقیر آسیب می‌زند، شکاف درآمدی بین مزارع کوچک و بزرگ را افزایش می‌دهد و به طور کلی باعث کاهش رقابت‌پذیری در صنایع غذایی می‌شود. در همین زمان، شش کشور هم از طریق پایین نگه داشتن مصنوعی قیمت‌ها، عملاً مالیات ضمنی معادل ۸۹ میلیارد دلار در سال (۷۸ میلیارد یورو) را از کشاورزان می‌گیرند که اعمال این نوع سیاست‌ها باعث ایجاد اختلال بیشتر در بازارها شده است.

در مقابل، بسیاری از کشورها برای حمایت بنیادی از عملکرد بلندمدت بخش کشاورزی مخارج کم‌تری را هزینه کرده‌اند: در ۵۴ کشور مورد مطالعه، مجموع هزینه‌های تحقیق و توسعه، زیرساخت‌ها، امنیت زیستی و سایر خدمات توانمندسازی حدود ۱۰۶ میلیارد دلار در سال است. مجموع یارانه‌ای که برای مصرف‌کنندگان در این کشورها در نظر گرفته شده است، سالیانه بیش از ۶۶ میلیارد دلار است. حمایت کامل از بخش کشاورزی، در مجموع سالیانه هزینه‌ای بیش از ۷۰۸ میلیارد دلار خواهد داشت که مطابق جدول ۱ شامل: حمایت تولیدکننده^۱ (PSE)، حمایت مصرف‌کننده^۲ (CSE) و تامین خدمات عمومی^۳ (GSSE) می‌شود.

جدول ۱. کل هزینه‌های سالانه حمایت مستقیم از بخش کشاورزی در ۵۴ اقتصاد منتخب (میلیارد دلار)

شرح	مبلغ	سهم (%)
حمایت تولیدکننده PSE	۵۳۶	۷۵,۷
حمایت مصرف‌کننده CSE	۶۶	۹,۳
پشتیبانی در قالب ارائه خدمات عمومی GSSE	۱۰۶	۱۵
مجموع	۷۰۸	۱۰۰

منبع: OECD

در کشورهای عضو OECD، کل حمایت از بخش کشاورزی به طور متوسط طی سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۱۹، برابر با ۳۱۹ میلیارد دلار بوده که ۷۲ درصد از این مقدار معادل ۲۳۱ میلیارد دلار آن منحصراً برای حمایت از تولیدکنندگان در نظر گرفته شده است. حمایت از تولیدکننده ۱۷,۶ درصد از درآمد ناخالص کشاورزی را طی سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۱۹ در سراسر منطقه

1 Producer Support Estimate

2 Consumer Support Estimate

3 General Services Support Estimate

معاونت بررسی های اقتصادی

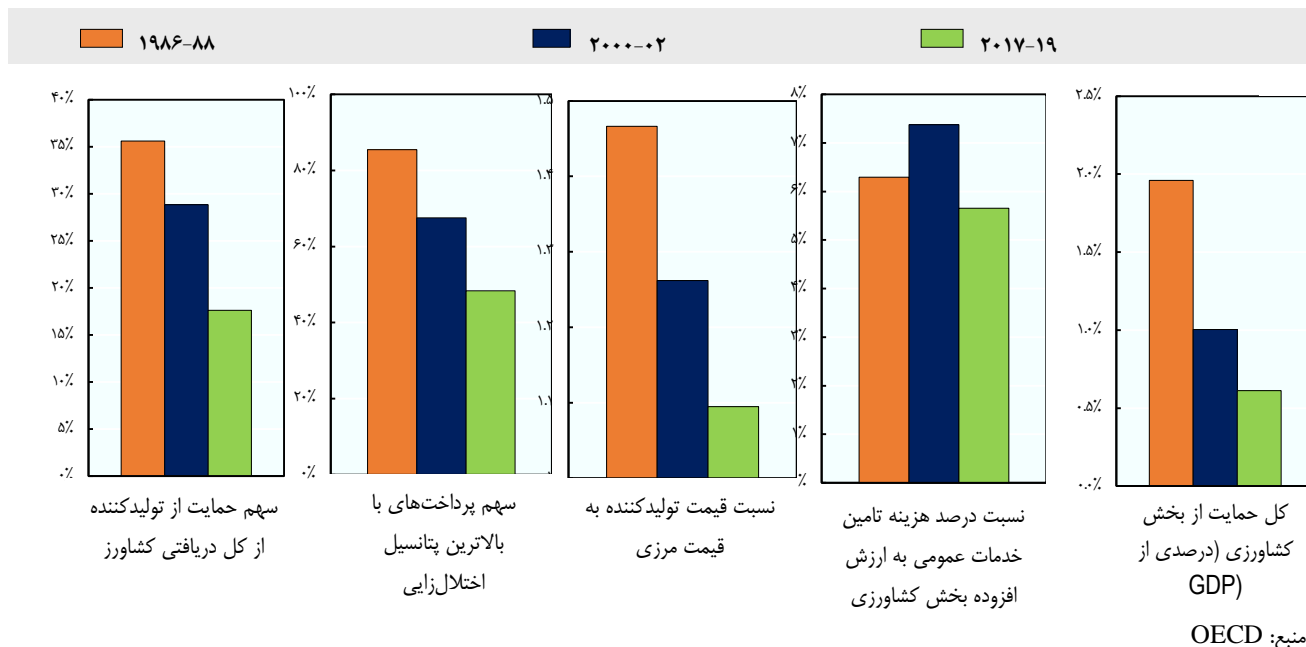
OECD در بر می‌گیرد، که این مقدار، نسبت به سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۲ با کاهش حدود ۲۹ درصد و نسبت به سال‌های ۱۹۸۶ تا ۱۹۸۸ با کاهش بیش از ۳۵ درصدی همراه بوده است. چگونگی دریافت حمایت‌ها توسط تولیدکنندگان نیز تکامل یافته است. به ویژه، توسعه در حمایت از کشاورزی در منطقه OECD با کاهش بلندمدت حمایت مبتنی بر تولید کالا (از جمله حمایت از قیمت بازار و پرداخت‌ها بر اساس تولید نهایی) همراه بوده است. مطالعات OECD نشان می‌دهد که اعمال این نوع حمایت‌ها به همراه حمایت از مصرف نامحدود نهاده‌ها، قوی‌ترین پتانسیل را برای ایجاد اختلال در تولید و تجارت محصولات کشاورزی دارند. این گروه از حمایت‌ها، ۸٫۵ درصد از دریافتی ناخالص کشاورزی و حدود ۴۸ درصد حمایت از تولیدکننده را طی سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۱۹ تشکیل داده که نسبت به ارقام مشابه طی سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۲ که برابر با ۱۹٫۵ درصد و ۶۸ درصد بوده، کاهش یافته است (نمودار ۱).

در گروه دیگری از حمایت‌ها از بخش کشاورزی در زیرمجموعه PSE، برخی کشورها از روش‌های حمایتی که اثر اختلال‌زایی کمتری دارد استفاده می‌کنند که ارتباطی با تولید جاری نداشته و یا بر اساس مشخصه‌هایی مانند کسب دستاوردهایی در حوزه محیط زیست و یا تامین رفاه حیوانات و یا کاهش استفاده از زمین، تنظیم شده‌اند. مهم‌تر از همه، پرداخت‌های براساس سابقه تاریخی عملکرد (عموماً سطح زیر کشت یا تعداد دام‌های یک سال مرجع در گذشته) در دو دهه گذشته در بسیاری از کشورهای عضو OECD به طور قابل توجهی افزایش یافته است، که حدود ۳٫۵ درصد از درآمد ناخالص کشاورزی و حدود یک پنجم حمایت از تولیدکننده طی سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۱۹ است. پرداخت‌های صورت گرفته براساس سطح زیر کشت فعلی و تعداد دام در مقایسه با سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۲ تا حد زیادی بدون تغییر باقی مانده و در حال حاضر حدود ۲۲ درصد از کل حمایت از تولیدکننده را شامل می‌شود (نمودار ۱).

هزینه‌های مربوط به تأمین خدمات عمومی به بخش کشاورزی در کشورهای OECD به‌طور سالانه از ۳۶ میلیارد دلار طی سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۲ به ۴۳ میلیارد دلار طی سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۱۹ افزایش یافته است. هزینه‌های مزبور شامل مواردی مانند؛ سیستم نوآوری و دانش کشاورزی، بازرسی و کنترل، توسعه و حفظ زیرساخت، بازاریابی و تبلیغات و هزینه ذخیره سازی عمومی است. بیشتر این گروه از مخارج طی سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۱۹، صرف تأمین اعتبار زیرساخت‌ها (۱۸٫۴ میلیارد دلار) شده که در مقایسه با سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۰۲ اندکی افزایش یافته است؛ این درحالی است که مخارج مربوط به سیستم نوآوری و کشاورزی (۱۳ میلیارد دلار) حدود دو سوم افزایش را طی بازه مورد بررسی تجربه کرده است. مخارج مربوط به خدمات بازرسی و کنترل نیز طی مدت زمان مزبور، دو برابر شده، در حالی که هزینه‌های فعالیت‌های بازاریابی و تبلیغات و مهم‌تر از آن، ذخیره‌سازی عمومی در همان دوره کاهش یافته است، اما در مجموع همه این موارد، سهم کوچکتری از هزینه‌های تأمین خدمات عمومی به بخش کشاورزی را شامل می‌شوند (نمودار ۱).

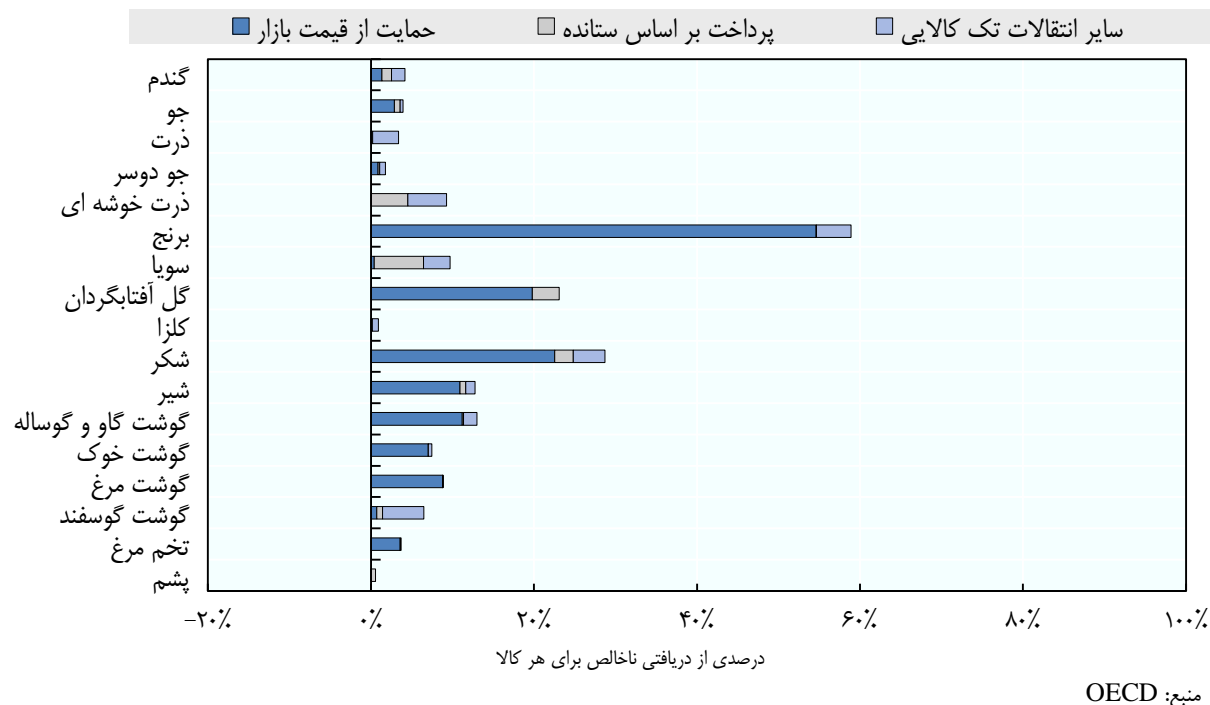
نموار ۱. تحولات حمایت از بخش کشاورزی در کشورهای OECD

در منطقه OECD بخشی از درآمدهای ناخالص کشاورز به طور تدریجی در بلندمدت کاهش یافته است. طی سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۱۹ حمایت از تولیدکننده در این کشورها حدود ۱۸ درصد از درآمد ناخالص کشاورزی بوده است. نسبت سهم حمایت اعمالی که از پتانسیل اختلال‌زایی برخوردار است به دلیل کاهش حمایت از قیمت بازار، با گذشت زمان کاهش یافته است. قیمت‌های مؤثر دریافت شده توسط تولیدکنندگان به طور متوسط ۹ درصد بالاتر از قیمت‌های جهانی بوده است؛ اختلافات زیادی بین کالاها وجود دارد بطوریکه به طور میانگین در منطقه OECD، قیمت داخلی برنج بیش از دو برابر قیمت جهانی، قیمت آفتابگردان ۳۰ درصد، شکر ۳۵ درصد، شیر و گوشت گاو هر کدام ۱۳ درصد بالاتر از قیمت‌های جهانی طی سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۱۹ بوده است. به‌طور کلی، در منطقه OECD، پرداخت‌های انتقالی تک‌کالایی، ۵۱ درصد از کل حمایت از تولیدکننده را در طول سال‌های ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۸ شامل می‌شود. محصولات کشاورزی شامل برنج، شکر، آفتابگردان، گوشت گاو و گوساله و شیر بیشترین سهم انتقالات تک‌کالایی را در دریافتی ناخالص کشاورزی داشتند به طوری که حمایت از قیمت بازار، اصلی‌ترین جزء انتقالات تک‌کالایی برای اکثر کالاها است. هزینه‌های نسبی برای ارائه خدمات عمومی عموماً در زمینه تامین زیرساخت و دانش کشاورزی، با افت یکنواختی همراه بود در حالی که ارزش افزوده بخش کشاورزی رشد سریع‌تری را داشته است. کل حمایت از کشاورزی نسبت به تولید ناخالص داخلی به مرور زمان کاهش چشمگیری داشته است. بیش از ۷۰ درصد از حمایت مزبور به صورت انفرادی به تولیدکنندگان اختصاص یافته است (نمودار ۲).

نمودار ۲. میزان پرداخت‌های تک انتقالی به کالاهای خاص کشاورزی طی سال‌های ۲۰۱۷ تا ۲۰۱۹

با وجود دستاوردهای بهره‌وری طی دهه‌های گذشته و برخی ابتکارات اخیر برای بهبود عملکرد تأثیرات زیست محیطی بخش کشاورزی، سرعت کلی اصلاحات سیاستی متوقف شده است. طی دهه گذشته سطح حمایت‌ها تغییر کرده و پیشرفت کمی در حرکت به سمت ابزارهایی که منجر به کاهش اختلال در تجارت و تولید می‌شوند، حاصل شده است. به ویژه، انتشار گازهای گلخانه‌ای ناشی از فعالیت‌های کشاورزی که در اکثر کشورها افزایش یافته است.

گزارش OECD همچنین اطلاعاتی در مورد پاسخ دولت به بیماری همه گیر کووید-۱۹ ارائه می‌دهد که شامل اقداماتی برای حمایت از مصرف‌کنندگان، کشاورزان و دیگر بازیگران مواد غذایی و همچنین تغییرات زنجیره‌های عرضه مواد غذایی و کشاورزی است. در حالی که بسیاری از کشورها به عنوان بخشی از تلاش‌های خود برای حفظ زنجیره‌های تأمین، بر تسهیل تجارت متمرکز هستند، برخی دیگر محدودیت‌های تجاری موقتی را اعمال کرده‌اند که می‌تواند عرضه را در کوتاه‌مدت و بلندمدت تضعیف کند. طبق این گزارش، کشورها باید به سمت سرمایه‌گذاری‌های عمیق‌تر به منظور ارتقاء سطح تاب‌آوری بلندمدت در بخش‌های تولید و عرضه مواد غذایی و کشاورزی هدایت شوند.

تغییرات مهم در سیاست‌گذاری‌ها در سال ۲۰۱۹ شامل برخی اقدامات مهم برای افزایش سهم کشاورزی در کاهش تغییرات آب و هوایی، اقداماتی برای بهبود پایداری زیست‌محیطی بخش کشاورزی و انعقاد یا اجرای چندین توافق‌نامه مهم تجاری منطقه‌ای است. با این حال، به طور گسترده‌ای، سرعت اصلاحات سیاستی در سال‌های اخیر با اعمال حمایت‌های اختلال‌زا در بسیاری از کشورهای مورد مطالعه، کند و یا در برخی موارد متوقف شده است.

در اوایل سال ۲۰۲۰، محتوای سیاست‌ها به دلیل همه‌گیری کووید-۱۹ به طور ناگهانی تغییر یافت. دولت‌ها مجموعه‌ای از سیاست‌های گسترده‌ای را در پاسخ به ویروس و محدودیت‌های مرتبط با آن اعمال کردند. این پاسخ‌ها شامل ارائه اشکال مختلف حمایت از کشاورزان و سایر بازیگران در امتداد زنجیره غذایی بود؛ ابتکار عمل برای نگاه‌داشتن زنجیره‌های تأمین مواد غذایی و کشاورزی و پشتیبانی از مصرف‌کنندگان و اقشار آسیب‌پذیر. چندین کشور برای تسهیل تجارت، گام‌های فعالی برداشتند، اگرچه برخی از کشورها هم محدودیت‌های صادراتی را به منظور اطمینان از دسترسی به بازارهای داخلی، اعمال کردند.

وزرای کشاورزی کشورهای عضو OECD در سال ۲۰۱۶ در مورد لزوم اعمال رویکردهای سیاستی یکپارچه به منظور امکان‌دهی به بخش کشاورزی و مواد غذایی برای ارتقاء سطح بهره‌وری، پایداری زیست‌محیطی و افزایش مقاومت در برابر انواع ریسک‌ها، توافق کرده‌اند. در رویکردهای مزبور، ترکیبی از عملکرد بهره‌وری و ابعاد پایداری مورد استفاده قرار گرفته است:

- در دهه گذشته، بهره‌وری کشاورزی در بین کشورهای مورد بررسی افزایش یافته، هرچند که این روند با نوسانات گسترده‌ای در نرخ رشد همراه بوده است.
- عملکرد زیست‌محیطی بخش کشاورزی نشان می‌دهد اکثر کشورها توانسته‌اند سطح توازن نیتروژن^۱ را کاهش دهند یا حداقل رشد آن را از رشد بهره‌وری کمتر کنند. از سوی دیگر، برای اکثر کشورها، میزان انتشار گازهای گلخانه‌ای در هر هکتار سطح کشت، همچنان در حال افزایش بوده، هرچند این افزایش کندتر از افزایش بهره‌وری است.
- در دهه گذشته، پیشرفت در زمینه تفکیک رشد بهره‌وری از فشارهای زیست‌محیطی، کند شده که به علت افت مومنتم انجام اصلاحات در این دهه در مقایسه با دهه ۲۰۰۰، دوره‌ای که اصلاحات عمیق‌تری در حوزه سیاست‌های مقابله با اختلال‌زایی بازار انجام شد، است.

توصیه های OECD برای بهبود عملکرد بخش کشاورزی

علی‌رغم اینکه برخی از رویکردهای سیاستی برای کمک به بخش کشاورزی برای بهره‌ورتر شدن، پایدارتر شدن و انعطاف پذیرتر شدن در دسترس است، اما این رویکردها توسط دولت‌ها به کار گرفته نمی‌شوند. برخی از رویکردهای مزبور بنا به توصیه سازمان توسعه و همکاری‌های اقتصادی عبارتند از:

- حمایت بودجه‌ای از بخش کشاورزی می‌باید با تاکید بر ارتقاء نوآوری و محیط توانمندساز را در اولویت قرار گیرد. این امر باعث می‌شود تا سیستم‌های تولید و عرضه مواد غذایی نسبت به نیازهای صنعت، مطالبات اجتماعی و فشارهای محیطی

^۱ سنجش خروجی نیتروژن کسر شده از ورودی نیتروژن است.

معاونت بررسی های اقتصادی

پاسخگوتر باشند. در شرایط فعلی تنها یک هشتم از کل حمایت‌ها صرف سیستم‌های نوآوری کشاورزی، سیستم‌های بازرسی و کنترل و زیرساخت‌های روستایی می‌شود.

- دولت‌ها می‌توانند برای تولید کالاهای عمومی دوستدار محیط‌زیست، پرداخت‌های هدفمندی داشته باشند، اما تنها تعداد معدودی از کشورها این سیاست را اتخاذ کرده‌اند اگرچه این کشورها هم سهم کمی از کل حمایت‌های کشاورزی را به این کار اختصاص می‌دهند.

- پیاده‌سازی کلیه سیاست‌هایی که بر بهبود کارایی بازار و عملکرد زیست‌محیطی بخش کشاورزی تاکید دارد باید به صورت تدریجی و طی یک فرآیند مستمر، صورت گیرد. اولویت اصلاح باید به بخش‌هایی که بیشترین حمایت را دریافت و در عین حال بیشترین اختلال زایی را ایجاد می‌کنند، متمرکز شود. چنین اصلاحاتی اختلالات بین-بخشی را کاهش می‌دهد و به بازار اجازه می‌دهد تا عملکرد بهتری داشته باشد، در عین حال اعمال این سیاست‌ها، فشارهای زیست‌محیطی ناشی از انگیزه برای افزایش تولید به روش‌های ناپایدار را نیز کاهش می‌دهد.

- قطع حمایت‌های بودجه‌ای که باعث ایجاد اختلال می‌شوند. این اقدام موجب آزادسازی منابع برای استفاده در راستای اعمال سیاست‌های هدفمند مانند توسعه سرمایه‌گذاری با هدف افزایش بهره‌وری بخش کشاورزی، پایداری زیست‌محیطی و افزایش مقاومت‌پذیری آن، خواهد شد. همچنین این منابع می‌تواند به اولویت‌های گسترده‌تر اجتماعی از جمله سازگاری با تغییرات آب و هوایی و تخفیف آثار اقلیمی هم، اختصاص یابد.

- در اسرع وقت می‌باید محدودیت‌های تجاری اعمال شده در زمینه همه‌گیری کووید-۱۹ حذف شود. این امر به بازار اجازه خواهد داد تا نقش توزیع‌کننده و سیگنال‌دهی خود را به درستی انجام دهد.

- بهبود کارآمدی حمایت از تولیدکنندگان با هدف‌گذاری کمی و دقیق دستاوردهای حاصله با هدف تامین منافع عمومی. پرداخت برای ستانده‌های غیرکالایی (مانند خاک‌برداری) به معنای ایجاد بازار برای کالاهای عمومی بوده ضمن اینکه فرصت ایجاد درآمد مازاد برای تولیدکنندگان بخش کشاورزی را نیز فراهم می‌کند.

- تقویت کارایی سیاست‌های زیست‌محیطی کشاورزی از طریق افزایش مستمر الزامات پایه برای عملکرد این بخش، از جمله اعمال الزام انطباق موازی در مواردی که لازم باشد. پشتیبانی و حمایت هدفمند امکان دستیابی به دستاوردهای بلندپروازانه در حوزه کالای عمومی و محیط زیست را امکان‌پذیر می‌کند.

- یکپارچه سازی و منظور کردن خانوارهای کشاورز در سیستم تامین اجتماعی به منظور کاهش هزینه‌های مربوط به حمایت ویژه درآمدی از بخش کشاورزی. دولت‌ها باید درک خود را از وضعیت مالی خانوارهای کشاورز بهبود بخشند و هرگونه شکست بازار را که منجر به استمرار کسب درآمدهای کم در بخش کشاورزی می‌شود را هدفمند کنند.

- تلاش‌های عمومی در مدیریت ریسک می‌باید بر ریسک‌های سیستماتیک و خطرات فاجعه‌بار متمرکز شود که امکان ارائه راه حل‌های خصوصی برای آنها وجود نداشته باشد. باید توجه داشت که حمایت عمومی، از ابزارهای مدیریت ریسک مبتنی بر بازار و کشاورزی غافل نشود. دولت‌ها باید سرمایه‌گذاری‌هایی انجام دهند که منجر به افزایش ظرفیت کشاورزان برای مدیریت ریسک‌های فعلی شده و همچنین توان آن‌ها را برای انطباق با ریسک‌های محیط زیستی از جمله تغییرات اقلیمی را شود.

معاونت بررسی های اقتصادی

- درس‌هایی از بیماری همه‌گیر کووید-۱۹، به خصوص در مورد اثربخشی اشکال مختلف مداخلات دولت در پاسخ به شوک‌ها و توسعه آمادگی، جمع‌آوری شود.
  - به طور فزاینده ارائه خدمات عمومی اصلی به بخش کشاورزی از طریق سرمایه‌گذاری در زمینه سیستم‌های نوآوری کشاورزی، زیرساخت‌های سخت و نرم مرتبط و ایجاد سیستم‌های ایمنی مناسب برای حفظ سلامت انسان، حیوان و گیاه، در اولویت قرار گیرد و فرصت‌ها برای بهبود ارائه خدمات از طریق فناوری‌های دیجیتال، توسعه یابد.
  - با هدف پرهیز از ایجاد تضاد و تعارض منافع و همچنین یکپارچه‌کردن سیاست‌های بخش کشاورزی در قالب یک برنامه جامع اقتصادی از جمله در نظرگرفتن موارد مرتبط با بازار کار، تامین اجتماعی، محیط زیست، حمل و نقل و ارتباطات، تجارت و زیرساخت، تلاش شود تا انسجام و شفافیت بسته سیاستی، بهبود یابد.
- در مقابل، اکثر دولت‌ها از طریق مکانیسم‌هایی که به طور مؤثر این اهداف را تامین نمی‌کنند، از کشاورزی حمایت می‌کنند و اغلب موجب ایجاد اختلال در این بخش و بازارهای مرتبط با آن، می‌شوند:
- در اکثر کشورها، بیش از دو سوم از کل پرداخت‌های انتقالی دولت به بخش کشاورزی از طریق ابزارهایی صورت می‌گیرد که به صورت بالقوه اختلال‌زا هستند. این اقدامات حمایتی تمایل ماندگاری کشاورزان در فعالیتهای غیرقابل رقابت و کم‌درآمد را افزایش می‌دهد، موجب آسیب رساندن به محیط زیست می‌شود، نوآوری را متوقف می‌کند، تغییرات ساختاری و بین نسلی را آهسته می‌کند و توان مقاومت‌پذیری را نیز تضعیف می‌کند.
  - حمایت‌های درآمدی اغلب مشوقی برای دستیابی به اهداف بهره‌وری و پایداری زیست‌محیطی، محسوب نمی‌شود و ارتباط و اتصال با مجموع درآمد خانوارهای کشاورز، ندارد. در مواردی که حمایت مشروط بر محدودیت‌های زیست‌محیطی باشد، پرداخت‌ها به طور معمول به نتایج منتهی نمی‌شوند و این باعث کاهش کارایی آنها هم می‌شود.
  - اقدامات مدیریت ریسک به ندرت با هدف ایجاد آمادگی و انعطاف‌پذیری بلندمدت در بخش کشاورزی انجام می‌شود. بیشتر برنامه‌ها شامل برنامه‌های بیمه و تثبیت‌کننده یارانه‌ای، یا از نوع ارائه کمک‌های موقت، در پاسخ به اتفاقات شدیدی است که امکان مدیریت ریسک خصوصی در آنها وجود ندارد.
  - بسیار زود است تا ارزیابی در مورد اقدامات مربوط به کووید-۱۹ صورت گیرد، اما عدم در نظرگرفتن مهلت زمانی برای اعمال اینگونه اقدامات حمایتی از بخش کشاورزی و همچنین ضعف مقررات زیست محیطی، خطر وابستگی نهادی اقتصادی و زیست محیطی را بدنبال خواهد داشت.

